

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
в.о. Декана філологічного
факультету
доц. Роман КРОХМАЛЬНИЙ

31 серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Магістерський семінар»

освітній рівень	другий (магістерський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.01 Українська мова та література
освітня програма	Літературна творчість
Факультет	Філологічний

Львів – 2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Магістерський семінар**»
для студентів I курсу магістратури ОП «Літературна творчість». – „31” серпня 2023 року. –
15 с.

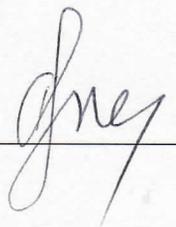
Розробник: **проф. Гнатюк М. І.**

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

Протокол від „29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Михайло ГНАТЮК)
(прізвище та ініціали)

„29” серпня 2023 року

Затвердила Вчена рада філологічного факультету
Протокол від „31” серпня 2023 року № 1

„31” серпня 2023 року

Голова

(підпис)

(Роман КРОХМАЛЬНИЙ)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Філологія (шифр і назва)	Нормативна
Модулів – 1	Освітній рівень: другий (магістерський)	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр
(назва)		2-й
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 035.01 Українська мова і література (Літературна творчість) (шифр і назва)	Практичні
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних: 2 семестр – 2 год. самостійної роботи: 2 семестр – 5,5 год.		32 год.
		Практичні, семінарські
		2 семестр - 32 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		2 семестр - 88 год.
		Індивідуальні завдання: год.
		Вид контролю: (екзамен/залік)
		2-ий семестр - залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить 36%.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «**Магістерський семінар**» є підготовка належного професійного середовища для структурної роботи студента-магістранта над власним дослідженням, вибір найсприятливішого методу аналізу, знайомство з науковою літературою за відповідним напрямом, випрацювання теоретичних та практичних навиків, які необхідні для роботи над першим рівнем (магістерським) наукової студії.

Завдання:

- Створити групу студентів-магістрантів, заняття у якій допоможуть проводити наукові дослідження на належному фаховому рівні.
- Сформувати у магістрантів навик системного бачення методологічної та теоретичної бази наукового проекту.
- Ознайомити студентів із вимогами до творчої роботи та наукового літературного дослідження.
- Ознайомити учасників семінару з особливостями пошуку у галузі літературознавства та художнього творення.
- Прищепити студентам-магістрантам навик наукової та художньої комунікації.
- Навчити студентів брати участь у обговоренні результатів дослідницької та творчої роботи на різних етапах їх виконання.
- Сприяти залученню магістерських робіт у русло сучасних філологічних студій, враховуючи досвід суміжних галузей гуманітаристики (філософії, фольклористики, мовознавства, педагогіки, психології).

Навчальна дисципліна спрямована на формування:

загальних компетентностей:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахових компетентностей:

- ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних філологічних напрямках і школах.
- ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- ФК 11. Здатність до створення, редагування, реферування і систематизації текстів різних стилів і жанрів.

Навчальна дисципліна спрямована на досягнення таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати літературні, мовні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та обґрунтовувати її як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 20. Аналізувати явища української літератури в європейському та світовому контексті.

ПРН 21. Інтерпретувати художні твори як індивідуалізоване втілення колективного культурного досвіду.

ПРН 23. Досліджувати літературу в контексті суспільних змін, зокрема аналізувати та оцінювати ринок літературної продукції в умовах війни.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен **знати**:

- методологію наукового пізнання;
- сучасні наукові дослідження з проблем свого наукового пошуку;
- історіографію наукової проблематики своєї магістерської роботи;
- сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку європейської та української філологічної думки;
- принципи організації наукової діяльності;
- алгоритми формулювання та наповнення теми, проблеми та мети наукового дослідження;
- принципи системного мислення у науковій діяльності;
- методи теоретичних та прикладних досліджень;
- технологію роботи над магістерською роботою;
- принципи організації творчої праці та науково-пошукового дослідження;
- технологію презентації, захисту та впровадження у практику результатів наукових досліджень.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен **вміти**:

- ефективно організувати творчу та науково-дослідну діяльність;

- аналізувати сучасні процеси розвитку літературознавства (літературної критики);
- застосовувати напрацьовані методи викладання літературознавчих дисциплін у середній та вищій школі;
- формулювати тему, проблему та мету наукового дослідження;
- розрізняти об'єкт і предмет наукового дослідження;
- розробляти план проведення науково-дослідних робіт;
- ефективно застосовувати сучасну методологію літературознавчого дослідження;
- здійснювати системний підхід до дослідження явищ і процесів;
- формулювати гіпотези, класифікувати емпіричний матеріал, обґрунтовувати результати дослідження;
- ефективно використовувати існуючі інформаційні ресурси з різних джерел, аналізувати й обробляти інформацію;
- виконувати оформлення, презентацію, захист та впровадження результатів науково-дослідної роботи;
- аналізувати, оцінювати і порівнювати різні теоретичні концепції в галузі дослідження і робити висновки;
- проводити самостійне наукове дослідження, що характеризується академічною доброчесністю;
- генерувати власні нові наукові ідеї, доводити їх до кола зацікавлених осіб, розширюючи межі наукового пізнання;
- оцінювати достовірність результатів наукових досліджень;
- провадити наукову дискусію.

Пререквізити. «Історія української літератури», «Теорія літератури (англійською мовою)», «Порівняльне літературознавство», «Основні проблеми теорії літератури», «Рецептивна поетика», «Літературна антропологія та герменевтика», «Динаміка літературного тексту», «Методика викладання української літератури в середній школі», «Теорія та історія критики».

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація науково-дослідницької діяльності.

Правові засади наукових досліджень.

Тема 1. Науково-дослідна діяльність студента у галузі філології, її види і форми. Особливості творчої роботи з літератури студента-магістранта. Магістерська наукова робота: базові поняття структури та змісту.

Тема 2. Правові засади наукових досліджень та презентації їх результатів. Академічна доброчесність. Авторське право. Захист інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

Тема 3. Основні етапи наукового дослідження, емпіричні матеріали, їх систематизація, синтетична оцінка. Вимоги до написання науково-дослідницької магістерської роботи. План-проспект роботи.

Тема 4. Методи первинного опрацювання емпіричного матеріалу.

Тема 5. Історіографія питання. Опрацювання наукової літератури та його особливості.

Тема 6. Технічні вимоги до тексту наукової роботи. Загальні правила цитування та оформлення списку використаних джерел та літератури.

Тема 7. Джерельна база дослідження. Збір емпіричних даних. Індивідуальний підхід до трактування матеріалу.

Змістовий модуль 2. Методи філологічних досліджень. Принципи створення наукового тексту.

Тема 8. Ознайомлення з основними методами теоретико-методологічних напрацювань заявленої теми.

Тема 9. Загальнонаукові та спеціально-літературознавчі методи дослідження.

Тема 10. Принципи відбору матеріалу відповідно до теми магістерської роботи.

Тема 11. Принципи створення наукового літературознавчого тексту. Типові мовностилістичні помилки при написанні літературознавчої наукової праці.

Змістовий модуль 3. Структура наукової роботи. Презентація результатів дослідження.

Тема 12. Структура магістерської роботи, теоретичного і практичних розділів. Особливості написання вступу.

Тема 13. Презентація на семінарі основних розділів роботи.

Тема 14. Вимоги до висновків наукової роботи. Особливості наукового публічного виступу.

Тема 15. Презентація результатів дослідження на наукових конференціях.

Тема 16. Вимоги до наукової дискусії. Культура наукового спілкування.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	у с ь о г о	у тому числі					у с ь о г о	у тому числі				
		л	п	л а б .	інд .	с. р.		л	п	лаб .	інд .	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												

Змістовий модуль 1. Організація науково-дослідницької діяльності. Правові засади наукових досліджень.											
Тема 1. Науково-дослідна діяльність студента у галузі філології, її види і форми. Особливості творчої роботи з літератури студента-магістранта. Магістерська наукова робота: базові поняття структури та змісту.	5		2			3					
Тема 2. Правові засади наукових досліджень та презентації їх результатів. Академічна доброчесність. Авторське право. Захист інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.	7		2			5					
Тема 3. Основні етапи наукового дослідження, емпіричні матеріали, їх систематизація, синтетична оцінка. Вимоги до написання науково-дослідницької магістерської роботи. План-проспект роботи.	7		2			5					

Тема 4. Методи первинного опрацювання емпіричного матеріалу.	7		2			5							
Тема 5. Історіографія питання. Опрацювання наукової літератури та його особливості.	7		2			5							
Тема 6. Технічні вимоги до тексту наукової роботи. Загальні правила цитування та оформлення списку використаних джерел та літератури.	7		2			5							
Тема 7. Джерельна база дослідження. Збір емпіричних даних. Індивідуальний підхід до трактування матеріалу.	6		2			4							
Разом за змістовим модулем 1	46		14			32							
Змістовий модуль 2. Методи філологічних досліджень. Принципи створення наукового тексту.													
Тема 8. Ознайомлення з основними методами теоретико-методологічних напрацювань заявленої теми.	7		2			5							

Тема 9. Загальнонаукові та спеціально-літературознавчі методи дослідження.	7		2			5					
Тема 10. Принципи відбору матеріалу відповідно до теми магістерської роботи	7		2			5					
Тема 11. Принципи створення наукового літературознавчого тексту. Типові мовностилістичні помилки при написанні літературознавчої наукової праці.	5		2			3					
Разом за змістовим модулем 2	26		8			18					

Змістовий модуль 3. Структура наукової роботи. Презентація результатів дослідження.

Тема 12. Структура магістерської роботи, теоретичного і практичних розділів. Особливості написання вступу.	7		2			5					
Тема 13. Презентація на семінарі основних розділів роботи	7		2			5					
Тема 14. Вимоги до висновків наукової роботи. Особливості наукового публічного виступу	10		2			8					

Тема 15. Презентація результатів дослідження на наукових конференціях	12		2			10						
Тема 16. Вимоги до наукової дискусії.	12		2			10						
Разом за змістовим модулем 3	48		10			38						
Усього годин	120		32			88						

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначити поняття: методологія у науці про літературу; методологія літературознавства; методологія мовознавства	3
2	Опрацювати літературу з теми: «Правові засади наукових досліджень та художньої творчості, презентації їх результатів. Академічна доброчесність. Авторське право. Захист інтелектуальної власності»	5
3	Написати план-проспект роботи.	5
4	Опрацювати емпіричний бібліографічний матеріал	5
5	Осмыслити та систематизувати матеріал з проблематики магістерської роботи	5
6	Ознайомитися з технічними правилами оформлення списку використаних джерел та літератури. Оформити літературу відповідно до вимог	5
7	Оформити цитування, покликання відповідно до вимог	5
8	Опрацювати теоретико-літературознавчі джерела	4
9	Ознайомитися із загальнонауковими методами та методами літературознавчого дослідження	5
10	Ознайомитися з особливостями збору матеріалу відповідно до теми магістерської роботи. Зібрати матеріал	5
11	Обговорити реферовані матеріали за темою магістерського дослідження	3

12	Написати теоретичний/практичний розділ магістерської роботи	5
13	Написати вступ	5
14	Написати висновки	8
15	Підготувати презентацію одного із розділів роботи	10
16	Підготувати презентацію висновків магістерської роботи. Презентувати остаточний варіант роботи на конференції	10
	Разом	88

Форми і методи навчання

Методи навчання: метод проблемного викладання, евристичний метод, групова дискусія, публічна презентація, дослідницький метод. Техніки: навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.

Методи контролю

Підготовка плану-проспекту, участь в дискусії, реферат, написання і презентація вступу, написання і презентація розділу магістерської роботи; написання і презентація висновків, контрольна робота.

Підсумковий контроль - залік, який виставляється як сума балів, набраних студентом за всі види робіт впродовж двох семестрів, протягом яких вивчається дисципліна.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
План-проспект	Участь в дискусії	Написання і презентація вступу	Реферат	Написання і презентація розділів магістерської роботи	Написання і презентація висновків		100
10	10	10	20	30	20		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Ясіновська Оксана. Наукова робота студентів-лінгвістів: навчально-методичний посібник. Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 356 с.

Рекомендована література

Базова

- Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. Київ: Либідь, 1998. 405 с. Див. також видання 1925 року:
https://chtyvo.org.ua/authors/Biletskyi_Leonid/Osnovy_ukrainskoi_literaturno-naukovoï_krytyky_T_1_Vprovid_podano_u_vytiahakh/ (дата звернення: 21.08.2019).
- Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: Метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. Київ: Вища школа, 2003. 69 с.
- Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко та ін. Київ: УБА, 2016. 117 с. URL:
https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/18681/5/Academ_4_12_red1-2.pdf (дата звернення: 21.08.2019).
- П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навч. посібник]. Київ: 2003. 116 с.
- Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

6. Вегеш М., Остапець Ю. Як писати наукову роботу. Ужгород : Вид-во Закарпатського ун-ту, 2003. 62 с.
7. Вержиховська О.М., Гурський В.А., Плахтій М.П. Науково-дослідна діяльність у галузі освіти.: Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2015. 137 с.
8. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація). – З внесеними поправками. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
9. Кодекс академічної доброчесності Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>
10. Мазур О.В. Основи наукових досліджень : посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця : Нова Книга, 2013. 119 с.
11. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання): Науково-методичний посібник для студентів. Київ : Ленвіт, 2010. 120 с.
12. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. Підручник. К.: Знання, 2005. 309 с.
13. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010.
14. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : Академія, 2010. 215 с.
15. Ференц Н. Сучасні методологічні засади літературознавства: навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 140 с.

Допоміжна література

1. ДСТУ 8302:2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с. URL: <http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2018/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%208302%20%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf> (дата звернення: 21.08.2019).
2. Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015): презентація / Наук. б-ка НаУКМА; уклад. Т. О. Патрушева. Київ, 2016. URL: <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015> (дата звернення: 21.08.2019).
3. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Умберто Еко; Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dyplomnu_robotu.pdf (дата звернення: 21.08.2019).
4. Когут О. Основи ораторського мистецтва: практикум. Тернопіль: Астон, 2005. 296 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Kohut_Olha/Osnovy_oratorskoho_mystetstva_Praktykum/ (дата звернення: 21.08.2019).

5. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: методологічні принципи написання дисертації: посібник. Київ: Твім інтер, 2009. 460 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Abetka_dysertanta_metodolohichni_pryntsypu_napysannia_dysertatsii/ (дата звернення: 21.08.2019).
6. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Volkov_Anatolii/Leksykon_zahalnoho_ta_porivnialnoho_literaturoznavstva/ (дата звернення: 21.08.2019).
7. Літературознавча енциклопедія / За ред. Ю. Коваліва: У 2 т. Київ, 2007. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/ (дата звернення: 21.08.2019).
8. Мітосек С. Теорії літературних досліджень. Сімферополь, 2003. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Mitosek_Zofii/Teorii_literaturnykh_doslidzenh/ (дата звернення: 21.08.2019).
9. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Чарлза Вінквіста та Віктора Тейлора. Переклад з англ. Віктор Шовкун. Київ: Основи, 2003. 504 с.
10. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / За ред. М. Зубрицької. Львів, 1996. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Slovo_Znak_Dyskurs_Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_KhKh_st/ (дата звернення: 21.08.2019).
11. Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015). URL: <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015> (дата звернення: 21.08.2019).
12. Вимоги до оформлення дипломної роботи спеціаліста. URL: http://web.znu.edu.ua/lab/fordep/oformlenie/diplom_specialista.htm (дата звернення: 21.08.2019).
13. Небава М.І. Загальні вимоги щодо оформлення курсової роботи. URL: <http://posibnyky.vntu.edu.ua/ku/p1-4.htm> (дата звернення: 21.08.2019).
14. Нові вимоги до оформлення дисертації // Пан Бібліотекар: Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2017/03/latex-apa-elsevier-style.html#more>
15. Стаття 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page2> (дата звернення: 21.08.2019).